

عنوان مقاله:

تاریخ گذاری روایات افتاء تقیه ای با روش تحلیل متن و اسناد

محل انتشار:

مجله پژوهش های قرآن و حدیث، دوره 54، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسندگان:

مرضیه شم آبادی - دکتری علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

بی بی زینب حسینی - دانشیار گروه الهیات، دانشگاه فرهنگیان، تهران

علیه رضاداد - استادیار گروه معارف اسلامی، دانشگاه فرهنگیان، تهران

خلاصه مقاله:

یکی از پرسش های بنیادین در دانش اصول فقه، امکان تقیه در بیان حکم شرعی توسط امام معصوم(ع) است. در این باره دیدگاه های مختلفی بین اصولیان مطرح شده است، در این پژوهش، دو روایت که تصریح بر افتاء تقیه ای دارد و مهم ترین مبنای قائلان به صدور اخبار تقیه ای از زبان امام معصوم (ع) است، با روش تاریخ گذاری منبع و متن نقد می شود. تاریخ گذاری منبع و متن این دو روایت و مقایسه آن با روایتی مبسوط در همین موضوع، نشان گر درج اندیشه های غالبانه در این روایات با هدف نشر اباحی گری است. معناشناسی تاریخی واژگان افتاء، تقیه، مسترشد و شاک، نشان گر ارتباط بخش مدرج این دو روایت با اندیشه های غالبان در قرن سوم هجری در عراق است. تحلیل کیفی و کمی این دو روایت به انضمام روایتی مفصل تر، که در واقع شرح و توضیح بخش مدرج دو روایت نخست، به شمار می آید. نشان می دهد، غرض اصلی در این سه روایت، بیان حکم شرعی نیست؛ بلکه هدف، بیان سری بودن طریقت و تناقض آن با ظاهر و عدم ثبات احکام شرعی به عنوان جزئی از ساختار انگاره اباحی گری در قرن سوم هجری است.

کلمات کلیدی:

اباحی گری، احکام ظاهری، تقیه، غلو، فتوا، مسترشد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1892023>

